

26. marts 2025

Dagsorden og referat for møde i Kystvandrådet for Vadehavet d. 26. marts 2025

Deltagere:

Lars Brinch Thygesen	Danmarks Sportsfiskerforbund
Peter Saabye Simonsen	Nationalpark Vadehavet
Flemming Just	Nationalpark Vadehavet
Inger Jensen	Danmarks Naturfredningsforening
Kim Fischer	Dansk Ornitologisk Forening
Birgitte Loof Schmidt	Friluftsrådet
Kåre Fly Andersen	Jysk Landboforening
Stine Bundgaard Pedersen	Ribe Digelav
Henrik Jessen	Spiras
Antoni Stenger	Sønderjyske Vandløb
Flemming Gertz	fagperson i SEGES
Niels Fischer-Nielsen	medlem af byrådet i Fanø Kommune
Jørgen Alquist	medlem af byrådet i Esbjerg Kommune
Ole Juul Pedersen	fagperson i Esbjerg Kommune
Poul Kjær	medlem af byrådet i Tønder Kommune
Jens Yde	leder i Tønder Kommune
Jesper Moeskær Laursen	fagperson i Tønder Kommune
Preben Friis-Hauge	formand for Kystvandrådet og medlem af byrådet i Varde Kommune
Klaus Bertram Fries	leder i Varde Kommune
Flemming Sørensen	fagperson i Varde Kommune
Anne Houmand	projektleder i Kystvandrådets sekretariat i Varde Kommune (referent).

Afbud:

Jan Bøge Sørensen	leder i Fanø Kommune.
-------------------	-----------------------

Oplægsholdere:

Sally Huntingford	leder Vejen Kommune (sekr. for lokal trepart for Vadehavet)
Alexander Witt Sabroe	fagperson Aabenraa Kommune (sekr. for lokal trepart for Vidå/Kruså)
Anders Erichsen	Director of Environmental Science, DHI
Thorbjørn Joest Andersen	Professor, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, KU

Dagsorden	Referat
1. Godkendelse af dagsorden	Godkendt.
2. Velkomst v/formand Preben Friis-Hauge	Formanden bød velkommen, især til de nye deltagere fra Jysk Landboforening og Spiras.
3. Status fra de lokale treparter v/ Sally Huntingford og Alexander Witt Sabroe	Status Vadehavet: Den lokale trepart er i gang, der er afholdt første møde og godkendt kommissorium. Næste møde er d. 7. april og derefter er der møde i teknikergruppen for både treparten for Vadehavet og Vidå/Kruså d. 8. april. Der er godt gang i lodsejermøder i mange af kommunerne, hvor man tegner mulige udtagningsprojekter på kort sammen. I andre kommuner laves der andre former for lodsejerinddragelse. Alt materiale fra treparten er samlet på dens hjemmeside. Den bliver opdateret løbende. Treparten deltager i taskforcemøder med staten og de andre relevante parter. Her meldes der barrierer ind, som kan forsinke/forhindre arbejdet i de lokale treparter. Det er en stor fordel for treparten, at Kystvandrådet allerede er så langt med at arbejde med problemstillingerne i Vadehavet. Treparten har fået en bunden opgave fra staten og er meget trykke ved at have Kystvandrådet til at tage den faglige, analysedrevne debat om hvordan og hvor der skal sættes ind. Status Vidå/Kruså: Der er afholdt to møder i treparten og godkendt kommissorium og drøftet tilgang til opgaven, lodsejerinddragelse m.v. Treparten lægger også alt materiale op på sin hjemmeside. Der spørges til, hvordan lodsejerne reagerer på inddragelsen. Lodsejermøderne er de fleste steder ikke startet endnu, men treparten for Vadehavet har allerede modtaget forslag til udtagningsområder fra lodsejere, som ikke kan komme til møderne, men gerne vil deltage i indsatsen.

Dagsorden	Referat
	I Esbjerg Kommune er der allerede holdt et lodsejermøde med bedre fremmøde end forventet, god debat og mange konstruktive indspark. Stor ros til landbruget for det store arbejde der sker.
4. Input fra teknikergruppen vedr. rådets ønsker til analyser og forsøgsprojekter v/ Flemming Sørensen	Status fra møde i teknikergruppen under Kystvandrådet d. 18. feb: Vejle Kommune beskrev deres hotspotanalyse af Vejle Å. De er glade for at have dens resultater, men har ikke anvendt dem til konkrete indsatser. Teknikergruppen drøftede derefter Kystvandrådets ønsker til analyser og forsøgsprojekter. Teknikergruppen vurderer, at en hotspot-analyse er interessant for Knudedyb. Det aftales i Kystvandrådet, at sekretariatet forsøger at igangsætte en afgrænsning af en sådan analyse og indhente priser på udførelsen. Det giver bedst mening med et delområde til Knudedyb, som defineres via retentionskortene. Arbejdet skal udføres inden d. 15. maj, som er den fremrykkede frist for ansøgning om midler til forsøgsprojekter fra SGAV's pulje. Alternativt kan sekretariatet ansøge puljen i 2026. Teknikergruppen vurderer, at det er relevant at undersøge, hvordan hævning af vandløbsbund påvirker fosforniveauer. Senere kunne det være relevant at undersøge næringstab via erosion fra markflade til vandløb. Det er også relevant at undersøge, om forgrenede vandløbsdeltaer er mere effektive som N og P - virkemiddel. Et forsøgsprojekt kan sættes op for Grønnebæk Bæk i Vejen Kommune. Rådet udtrykker tilslutning til at søge penge hjem til dette forsøgsprojekt i 2025. Teknikergruppen vurderer, at ålegræs som virkemiddel ikke er det første der bør arbejdes videre med.

Dagsorden	Referat
	På basis af kystvandrådets ønsker og drøftelsen i teknikergruppen har sekretariatet taget kontakt til AU, KU og DHI for at bede dem byde ind på analyser af strømningsdynamikker mellem dybene og faktorer for N og P. Der skal søges penge til analyser for hele perioden 2025-2027 fra SGAV's pulje til kystvandrådene senest d. 31. marts. D. 15. maj er der frist til at ansøge SGAV's pulje for forsøgsprojekter.
5. Modellering af stof- og vandddynamik v/ Anders Erichsen, DHI	Det er muligt at gennemføre teoretisk modellering/simulering af ferskvands- og næringsstoffertilførsler med følgende 4 dele: 1. Opdatere den økologiske/biokemiske model med mere detaljerede data for ferskvands- og næringsstoffertilførsler fra de tyske vandløb i Vadehavet. 2. Opdatere modelopløsning i modellen, så dynamikken i Vadehavet beskrives med større præcision, inklusive kanalerne i Vadehavet. 3. Bestemmelse af strømningsdynamikken i Vadehavet igennem 'mærkning' af ferskvandstilførslerne til de enkelte dyb, og kvantificering af vandstrømme (discharge-linjer) imellem dybene og den ydre rand mod Nordsøen. 4. Effektvurdering på GØT af næringsstoffreduktioner til de enkelte dyb bla. med henblik på at se om reduktioner i nabo-dyb kan afhjælpe indsatsbehov til Knudedyb. Se slides fra præsentationen for yderligere detaljer. Især del 3 og 4 er relevante for Kystvandrådet i 2025. Del 1 og 2 kan udføres i 2026.

Dagsorden	Referat
6. Analyser af faktorer af betydning for tilførsler, opblanding og omsætning af N og P v/ Thorbjørn Joest Andersen, KU	En gruppe af forskere byder ind på at lave en serie reviewanalyser af den nuværende viden om relevante faktorer i 2025. KU koordinerer indsatsen. Delemner i reviewanalysen: A. Næringsstofftilførsler og optimering af kvælstofindsatser. B. Betydningen af strømforhold og partikulært bundet fosfor C. Forår Klorofyl-peaks i Vadehavet. D. Forståelse af bundmiljøet og den pelagiske primærproduktion. Se slides fra præsentationen for yderligere detaljer. Der kan opstilles et fosfor-”budget” for Vadehavet baseret på disse analyser. Ålegræs kan drøftes i Kystvandrådet. Eventuelle midler til et større projekt til udplantning af ålegræs skal søges fra en anden pulje end de to fra SGAV. Der er dialog med hollandske forskere omkring erfaringer med ålegræs. Nationalpark Vadehavet kan evt. bidrage med flere detaljer på et senere møde i Kystvandrådet.
7. Orientering om ansøgning til SGAV om midler til rådets arbejde i 2025-2027 v/ Klaus Fries	Sekretariatet anbefaler at søge i alt 4,14 mio. kr. hjem til analyser, administration, møder, konsulenter m.v. Kystvandrådet tilslutter sig sekretariatets anbefaling, herunder at der søges midler til de beskrevne analyser.
8. Forespørgsel om spørgeskema til rådets medlemmer ifm. speciale	Rådets medlemmer accepterer at besvare spørgeskema.
9. Temaer til næste møde	Til næste møde d. 17. juni ved sekretariatet sandsynligvis, hvor mange penge Kystvandrådet er blevet tildelt fra SGAV's pulje til kystvandråd. Det kan blive nødvendigt, at Kystvandrådet foretager en

Dagsorden	Referat
	prioritering af analyserne, hvis ikke rådet modtager det fulde ansøgte beløb. Ingen andre ønsker til temaer til næste møde.
10. Evt.	Ingen punkter.